

LIIKUNTA JA URHEILU TULOSYKSIKÖN TOIMINTAKERTOMUS 2021

Organisaatiomuutos ja toiminnan toteutuminen

Liikuntalautakunnan alaisuuteen kuuluu liikunnan ja urheilun tulosyksikkö. Se muodostaa Elinvoima tulosalueen yhdessä kulttuuripalvelujen sekä työllisyys ja elinkeinopalvelujen kanssa. Kaupungin organisaatiouudistus toteutui 1.8.2021.

Samalla tulosyksikön rakenne tiivistyi, se jakaantuu olosuhteiden ja liikuntapalveluiden palvelualueisiin. Ne jakaantuvat kumpikin kolmeen palveluyksikköön. Palvelualueita tukee toiminnan suunnitteluun, tapahtumiin, viestintään ja markkinointiin keskittyvä tulosyksikön johtajan alaisuudessa toimiva tukipalvelut, jonka työtehtäviin organisaatiomuutos erityisesti vaikutti ja elinvoiman tulosalueen laajaa näkökulmaa on tullut lisää.

Tulosyksikköä johtaa liikuntajohtaja, palvelualueita liikuntapalvelupäällikkö ja palveluyksiköitä liikuntapäällikkö. Tulosyksikkö sai kaupungin konsernihallinnolta apua mm. henkilöstö-, lautakunta, talous-, laki- ja ICT-palveluissa.

Vuosi 2021 oli pandemian vuoksi haastava. Koronakeskeytyksistä huolimatta toimintamme ja palvelumme kehittyivät. Keskeytykset aiheuttivat palvelukatkoja, mutta valtaosa tavoitteista toteutui suunnitellusti. Koronasta aiheutuneet sulut toivat maksutuloihin 2,2 miljoonan euron loven. Tämä pystyttiin kuitenkin sopeuttamaan, osin koronasuluista koituneilla säästöillä, osin toimintoja sopeuttamalla. Etätyö ja kokoontumiskiellot toivat myös säästöjä.

Yhteistyö seurakentän kanssa jatkui tiiviinä säännöllisin Teams -kokouksin. Tuimme ylimääräisillä Korona-avustuksilla seuroja yhteensä 1,6 miljoonalla eurolla. Pahin vaihe ohitettiin kaupunkitasoisin ponnistuksin, seurat selviytyivät haasteistaan, vaikka harrastajakatoakin ilmeni. Syksyllä toiminnat ehtivät jo normalisoitua, mutta joulukuun pandemiakehitys pakotti viranomaiset sulkemaan sisäliikuntatilat kaikilta muilta paitsi kaikkein nuorimmilta harrastajilta ja ammattiurheilijoilta. Maksutulot jäivätkin syyskuussa muutetuista ennustetusta vielä yli 0,2 miljoonalla eurolla.

Tulostavoitteista eivät toteutuneet ne palvelut, jotka ajautuivat sulkujen piiriin. Jo toista vuotta senioreiden sisäliikuntaryhmät ja etenkin vanhempien junioreiden harrastus aiheutti säännöllisessä liikunnassa harrastajakatoa. Harrastuksiinsa heikoimmin kiinnittyneiden, nivelvaiheessa olevien nuorten ja senioreiden osalta lopettaminen lisääntyi normaalia enemmän. Lisäksi kaupungin omat, lähinnä avoimet maksuttomat liikuntaryhmät kärsivät ja ryhmiä jouduttiin lopettamaan noin 10 %. Nämä asiat tuovat haasteita kuluvalle vuodelle ja tulevaisuuteen.

Olosuhteiden kehitys toteutui suunnitellusti. Pandemia ei vaikuttanut myöskään esimerkiksi ICT-hankkeisiin. Sähköinen avustusjärjestelmä saatiin käyttöön ja palaute oli hyvää. Lisäksi pitkään valmistelussa ollut Leppävaaran urheilupuiston kehitys, mm. monitoimihalli Kameleonten etenivät rakennuslupavaiheeseen. Matinkylään valmistui seurataustainen jääurheilukeskus kumppanuudessa kaupungin kanssa. Jääurheilukeskuksen tiloihin sijoitettiin kaupungin oman henkilökunnan tilat sekä urheilupuiston hoitamiseen tarvittavan kaluston säilytystilat. Lisäksi rakennukseen tulivat urheilupuiston yleisökäyttäjien pukuhuone- ja saniteettitilat.

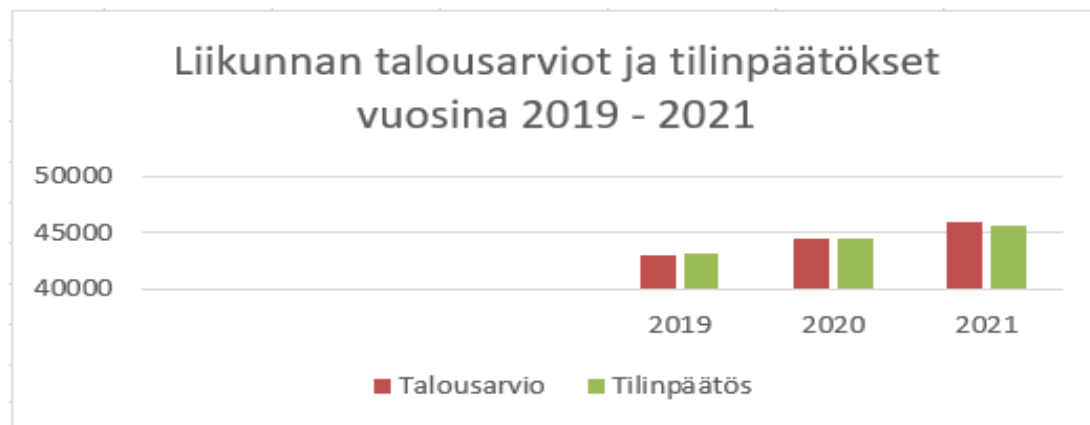
Talouden toteutuminen

Kaupunkitasoinen TaKe -ohjelma toteutui suunnitellusti. Pysyviä rakenteellisia säästöjä saatiin yhteensä 414 000 euroa. Tästä henkilöstösäästöt ja työvoiman vuokraussäästöt kattoivat 400 000 euroa. Loput saavutettiin pienissä erissä useammalta kustannuspaikalta. TaKe ohjelmaan tuli muutos vain Olarin liikuntakeskuksen palvelujen jatkumisen myötä. Olari oli tarkoitus sulkea, mutta

lautakunta linjasi, että se suljetaan vasta, kun sekä Tapiolan että Espoonlahden uimahallit ovat käytössä. Olaria koskeva TaKe -säästö kuitenkin toteutettiin ja se sopeutetaan muusta toiminnasta vuodesta 2022 lukien.

Menoarviosta säästy 2,1 miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen tekemän koronatukipäätöksen mukaan tulosityksikkö kuitenkin maksoi seuroille korona-avustuksina 1,6 miljoonaa euroa. Avustukset pystyttiin siis hoitamaan talousarvion sisältä.

Toimintatuloihin Covid-19 pandemialla oli kuitenkin merkittävä vaikutus. Tuloja jäi kertymättä koko vuoden ajalta 2,2 miljoonaa euroa. Valtaosa tulovajeesta johtui uimahalleja koskevista käyttörajoituksista. Pienempi osa vajeesta johtui tilavuokrien anteeksiantamisesta seurayhteisölle, koska seurat eivät voineet niitä käyttää.

Talousarviovertailu palvelualueittain

	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Olosuhteet	33 684	34 561	35 673
Liikuntapalvelut	7 354	7 940	7 989
Hallinto ja tukipalvelut	2 139	1 989	1 874
Liikunta yhteensä	43 177	44 490	45 536

Tulot

Tulojen osalta liikunnan ja urheilun tulosityksikön alkuperäistä talousarviota 6 milj. euroa muutettiin arvioidun tulovajeen vuoksi 4 milj. euroon. Talousarvion muutos tehtiin liikuntapalvelujen maksutuottoihin, johon pandemian vaikutukset kohdistuivat.

Liikuntatilojen ollessa suljettuina, asiakasmaksutulojen kertyminen alitti alkuperäisen talousarvion (6 milj.euroa) n. 2,2 milj. eurolla. Muutettuun talousarvioon (4 milj. euroa) nähden tulot alittivat 0,2 miljoonaa euroa liikuntatilojen joulukuisesta sulkemisesta sekä liikuntatilojen laskutusjärjestelmän ongelmista johtuen.

Tulot alittivat 36 %:a alkuperäisen talousarvion ja 5 %:a muutetun talousarvion.

Menot

Alkuperäiseen talousarvioon 46 milj. euroa tuli vuoden aikana muutoksia alle 0,1 milj. euroa. Liikuntatilojen ollessa suljettuina mm. liikunnanohjaajat siirtyivät kaupungin resurssipooliin avustamaan hyvinvoinnin- ja terveydentoimialan toimintaa. Kesätyöntekijöiden palkkatukea saimme hieman alle 0,1 milj. euroa.

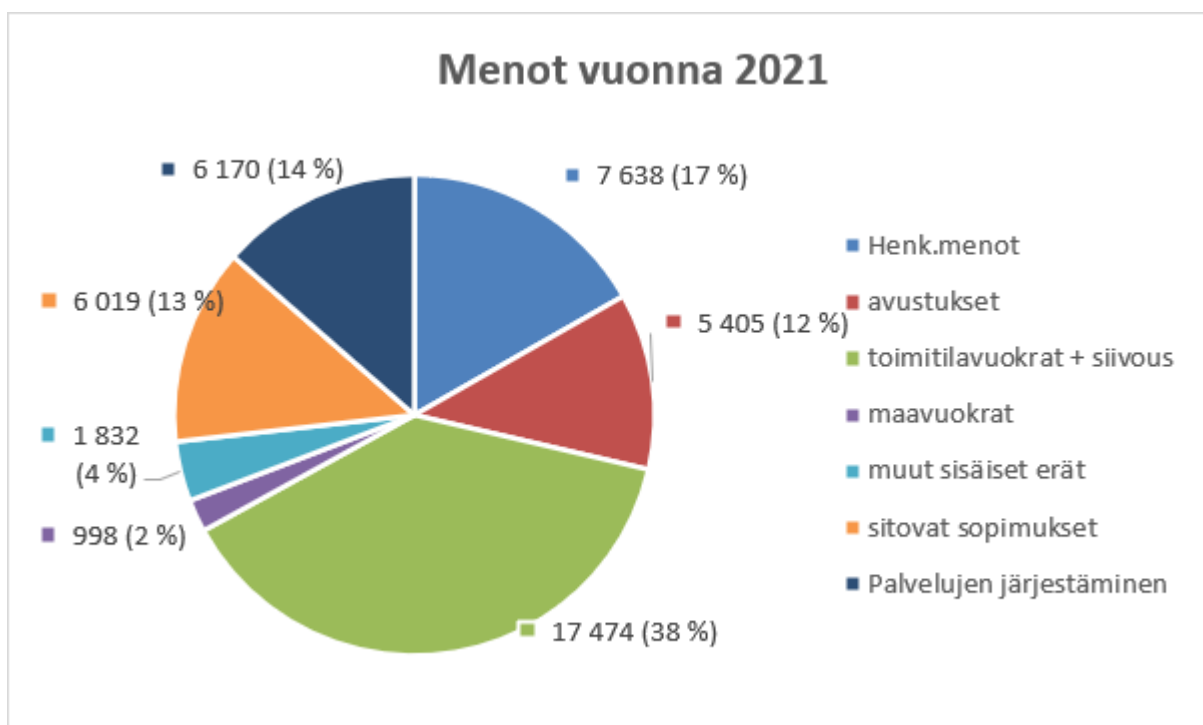
Liikunnan ja urheilun tulosityksikön menot alittivat muutetun talousarvion yhteensä n. -0,5 miljoonalla eurolla (1 %:a), ollen tilinpäätöksessä 45,5 milj. euroa.

Koronan vaikutukset Olosuhdepalvelujen talousarvioon näkyy mm. ulkoisten palvelujen ostojen säästöinä. Olosuhteiden talousarvio alittui n. 1,1 milj. euroa.

Liikuntapalveluissa menojen säästöä saatiin mm. henkilöstömenoista, palvelujen ostoista, muista kuluista sekä sisäisistä palvelujen ostoista. Liikuntapalvelujen menosäästöt olivat n. 1 milj. euroa. KH:n päätöksen mukaisesti seuroja tuettiin ylimääräisillä avustuksilla yhteensä n. 1,6 milj. eurolla. Näin ollen liikuntapalvelujen menot ylittivät talousarvion n. 0,6 milj. eurolla ylimääräisten tukien maksun jälkeen.

Hallinnon ja tukipalvelujen talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti.

Liikunnan ja urheilun tulosityksikön toimintakate toteutui 99 % sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon nähden.

OSTOPALVELUT

Sitovat sopimukset 2021 (kustannukset käyttötaloudesta):

- Keski-Espoon uimahallin käyttösopimus / Arandur
- Jäänosto / Metro Areena
- Muu jäänosto
- Tapiolan jalkapallohallin käyttösopimus / Esport Arena
- Luistelukenttien auraus- ja jäädytys sopimukset
- Espoonlahden ja Leppävaaran uimahallien kassapalvelusopimukset
- Saaristokuljetukset
- Peruskoulujen uinninopetus- ja uinninopetuksen oppilaskuljetukset
- Espoonlahden ja Leppävaaran uimahallien uinninvalvontasopimukset
- Ohjatun liikunnan sopimukset mm henkilöstöliikunta- ja senioriliikuntapalvelut
- Ilmatar Areenan liikuntatilat / Espoon Jääurheilun Tuki ry

Markkinointi ja viestintä

Panostimme markkinoinnissa ja viestinnässä strategian mukaisista ydinviesteistämme erityisesti ulkoiluun. Covid19 -tilanteen vuoksi ulkoliikunnan merkitys lisääntyi entisestään ja toimimme esiin Espoon monipuolisia ulkoilumahdollisuuksia kaikkia kanavia hyödyntäen. Koronarajoituksista viestittiin aktiivisesti kaikissa viestintäkanavissa sekä suoraan liikunta- ja ulkoilupaikoilla. Espoo liikkuu logon ja #espooliikkuu käyttö lisääntyi edelleen ja kaupungin mediaseurannassa #espooliikkuu on käytetyin hashtag heti #espoo jälkeen.

Uusi Espoo.fi - sivusto julkaistiin loppuvuodesta. Uudistuksella vastataan myös EU:n saavutettavuusdirektiivin vaatimuksiin ja hyödynnetään monipuolisesti jo olemassa olevia tietokantoja.

Keskeisimmät markkinointi- ja viestintäkanavat vuonna 2021 olivat: Espoo liikkuu -lehti ja muut painetut materiaalit, mainokset Länsiväylässä, espoo.fi, espooliikkuu.fi, harrastushaku.fi, somekanavat (keskeisimmät Facebook ja Instagram), infonäytöt ja Wilma.

Tapahtumat

Vuonna 2021 yhteistyötapahtumia oli yhteensä 13 eri urheilu- ja liikuntatapahtumaa. Tapahtumia jouduttiin vuoden aikana peruuttamaan tai siirtämään koronan aiheuttamien poikkeusolosuhteiden ja tapahtumille asetettujen rajoitusten vuoksi.

Henkilöstö

Vuoden 2021 lopussa Liikunta ja urheilu- tulosityksikön henkilöstömäärä oli 157 henkilöä, liikuntapalveluissa 49 henkilöä (vakinaisia 44, määräaikaista 5) ja olosuhteiden palvelualueella 108 henkilöä (vakinaisia 97, määräaikaista 11, joista oppisopimuksessa 4 henkilöä).

TOIMINTA 2021 PALVELUALUEITTAIN

1. OLOSUHTEET- palvelualue

Leppävaaran urheilupuistossa aloitettiin Kameleontti liikuntahallin stabilointi ja paalutustyöt. Halli valmistuu keväällä 2023.

Maauimalaan rakennettiin ulkokuntosali. Asiakkaiden kulkua maauimalaan helpotettiin uusilla käyntiporteilla.

Laaksolahden urheilupuistossa mahdollistettiin tekonurmen lämmitys kaukolämpöliittymällä.

Keski-Espoon urheilupuistossa rakennettiin uusi ulkokuntosali.

Espoonlahden liikuntahallin peruskorjaus valmistui kesällä. Arki-illat siirtyivät omavalvontaan.

Uimahallin peruskorjaus- ja laajennussuunnittelu jatkuu. Tavoitteena on saada halli käyttöön keväällä 2025.

Matinkylän urheilupuistossa valmistui elokuussa Jääurheilun Tuki ry:n uusi jäähalli. Hallissa ovat myös urheilupuiston käyttäjien puku- ja pesutilat, henkilökunnan tilat sekä kunnossapitovälineistön tallitilat.

Loppuvuonna valmistui tekojää. Skeittipaikka uusittiin ja sitä laajennettiin.

Tapiolan uimahallin peruskorjaussuunnittelu alkaa, tavoitteena saada uimahalli käyttöön keväällä 2025.

Westendin pallokentälle asennettiin tekonurmi yhteistyössä Westend Indiansin kanssa. Alueelle asennettiin ministadion ja ulkokuntosali, koripallokenttä peruskorjattiin

Westendin uimarannalle tehtiin avantouintipaikka.

Uusi ulkoilureittiyhteys Töllinmäki - Oittaa valmistui.

Investoinnit

Liikuntapaikkojen perusparantamiseen varattu määräraha oli 1 416 000 euroa. Vuoden 2021 määrärahaa käytettiin mm. seuraaviin kohteisiin:

- Laaksolahden tekonurmen lämmitys
- Matinkylän yu-ratojen uusiminen
- Tapiolan urheilupuiston tennis- ja koripallokentät, pienen tekonurmen uusiminen
- Järvenperän ja Mankkaan kenttien tekonurmen asennustyöt
- Suomenojan venesataman kahden laiturin uusiminen
- Puolarmarin keinolumentusaseman rakentaminen
- Tuomarilan kuntoportaat
- Kenttien aitojen uusimista, liikunta- ja ulkoiluolosuhteiden valaistuksen parantamista

Kone- ja kalustomääräraha oli 1 532 000 €. Määrärahalla toteutettiin ja hankittiin mm. seuraavia kohteita:

- Latukone
- Matinkylän uimahallin kalustaminen
- Westendin pallokentän ministadion
- Kunnossapitotraktori
- Monikon koulun liikuntasalin liikuntavälineitä
- Espoonlahden liikuntahallin liikuntavälineet ja kuntosalilaitteet
- Tapiolan liikuntahallin kuntosalilaitteet
- Sähköinen kelaleikkuri
- iWall, Interaktiivinen pelinäyttö
- Ulkokuntosalit
- Skeittiramppi Metsämaa
- Huoltolauttojen nostimet
- Karakallion nuorisotilan kalustaminen
- Matinkylän tekojälle kaukalo
- Matinkylän jäähallin kaupungin tilojen kalustaminen

Kaupunkiympäristön toimiala

	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Liikuntarakenteet	1 345	1 295	1010
Urheilupuistojen kunnallistekniikka	1 088	50	573
Ulkoilureitit	555	758	391
Sopimusrakentaminen ja perusparantaminen	2 490	1 287	988

2. LIIKUNTAPALVELUT- palvelualue

Tilavaraus ja seuratoiminta

Liikuntapalveluja kehitettiin poikkeusoloissa yhteistyössä espoolaisten yhdistysten kanssa. Urheiluseurojen ja muiden liikuntaa toteuttavien toimijoiden kanssa järjestettiin viisi Teams-palaveria. Seuraposti lähetettiin 300 seuratoimijalle 19 kertaa ja tämän välityksellä seuroja informoitiin reaaliajassa uusista määräyksistä. Tavoitteena oli ylläpitää liikuntapalveluiden ja seuratoimijoiden välistä säännöllistä vuoropuhelua.

Koronan vaikutukset seuratoimintaan olivat raskaat. Tilojen sulkemiset aiheuttivat niille seuroille, joilla oli omia tai vuokratiloja suuret tulojen menetykset ja näitä kompensoitiin vuoden aikana erillisillä korona avustuksilla.

Avustuksia jaettiin urheiluseuroille ja yhdistyksille seuraavasti: liikuntatoiminta-avustus 1 259 900, erityisryhmien toiminta-avustus 117 565, vuokra-avustus 1 979 995, koulutusavustus 49 021, urheilijastipendit 34 200 ja suunnistuskartta-avustus 7079 euroa. Korona-avustus 1 705 360, koostuen seuratuki 745 360, jääurheilun tuki 860 000 ja jalkapalloilun tuki 100 000.

Koronan vaikutuksesta ryhmät olivat WAU-kerhoja lukuun ottamatta koko kevään suljettuina, mikä näkyy selvästi kävijämäärissä. Maksuttomia Wau-kerhoja 1-6 luokkalaisille järjestettiin toukokuussa sekä elo- joulukuussa. Kerhoja oli koko vuoden aikana yhteensä 178. Lapsia toimintaan osallistui yhteensä 10 623. Jumppi ryhmiä 13-18 -vuotiaille oli yhteensä 18, kävijöitä yhteensä 835.

Perhetöpinöissä osallistujia vuoden aikana oli yhteensä 1269. Alakoululaisille lapsille järjestettiin Monilajileirit yhteistyössä seurojen kanssa. Leirit pidettiin Espoonlahdessa ja Leppävaarassa 7.-11.6. ja 14.-18.6. Leireille osallistui yhteensä 470 lasta. Loma-ajan toimintaan osallistui 5367 henkilöä.

Koululaisten KULPS-liikuntapolku oli käytettävissä toukokuun ja syys-joulukuun. Käyntejä liikuntapolulla oli 8511.

Alakouluille järjestettiin myös muita kuin WAU-kerhoja seurojen toimesta syksyllä 6:ssa eri koulussa ja taitoluisteluryhmiä Espoonlahden Forumissa sekä 1.-4. lk. että 5.-6.lk. oppilaille. Kävijämäärä alakoulutoiminnassa oli 810.

Keskiviikkoiltapäivien yläkoululaisille heti koulupäivän loputtua suunnattu harrastustoiminta järjestettiin 18 eri lajissa kävijöitä yhteensä 12 000.

Liikunnanohjaustoiminta

Koronaepidemian ja siitä johtuvien rajoitustoimien vaikutukset ohjatun liikunnan palveluihin olivat merkittävät. Toista koronavuotta leimasi ohjatun liikuntatoiminnan järjestämistä koskevat peruutukset, liikuntaryhmäkokojen rajoitukset ja digitaaliset palvelut. Nettijumppia oli tarjolla live-lähetyksinä ja tallenteina senioreille ja erityisryhmille soveltuvina kotijumppina. Ohjattujen liikuntaryhmien tilaisuuksien määrä väheni 40 prosenttia: Ohjattujen tilaisuuksien määrä oli vuonna 2019 10 125 ja vuonna 2021 6 109.

Liikunnanohjaajat antoivat kuntalaisille liikuntainfoa ja jakoivat kotivoimisteluohteja koronarokotuspisteillä. Poikkeusolojen ja rajoitusten aikana ulkoliikuntaryhmiä toteutettiin tekonurmikentillä, ulkokuntosaleilla, rannoilla ja puistoissa. Avoimien, matalan kynnyksen ryhmissä oli 22330 käyntiä (v.2020, 30000). Liikuntakäyntejä koko ohjatussa liikunnassa kirjattiin 33531 (v.2020, 46765). Koululaisten syyslomaviikolla järjestettiin Hop on Hop off -liikuntatapahtuma sekä kesälomalla Rantalomaviikko perheille sekä Mummodiscoja senioreille. Talvilomaviikon liikuntatapahtuma ja kuukausittaiset Seniorit liikkeelle -tapahtumat jouduttiin perumaan.

Liikunnallista elämäntapaa tuettiin antamalla henkilökohtaista liikuntaneuvontaa, jota sai 60 (v.2020, 85) asiakasta. Kutsunnoissa henkilökohtaisen liikuntainfon sai 1900 kutsuntaikäistä (v.2020, 1600). Uimaopetuskäyntejä kirjattiin 29064 (v.2020, 40047). Uimaopetustunteja annettiin 5236, mikä on lähes puolet vähemmän kuin ennen koronaa (v.2019, 9600). Esiopetusryhmiä ei kutsuttu uimaan lukuvuoden 2021-2022 osalta, jotta uimaopetusta pystyttiin tarjoamaan niiden koulujen 5.-luokkalaisille, joilla jäi neljännellä luokalla uintikerrat kokonaan väliin koronaepidemian vuoksi.